Ympäristöministeriö
Luontoympäristöosasto
Ylijohtaja Ari Niiranen

Eduskunnan ympäristövaliokunta
19.9.2017

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018;
Luonnonsuojelu ja vesien- ja merenhoito

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) rahoitus – mom. 35.10.63
Vuoden 2018 talousarvioesityksen mukaan maanomistajien vapaaehtoisiin suojelutarjouksiin perustuvan METSO-ohjelman toteutusta jatketaan kuluvaa vuotta selvästi isommalla määrärahalla. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmäärärahaa esitetään korotettavaksi 8 milj. eurolla, jolloin METSO-ohjelman mukaisten metsäalueiden hankintaan ja korvauksiin olisi käytettävissä 16 milj. euroa vuoden 2018 määrärahasta. Aikaisemmilta vuosilta siirtyvien määrärahojen määrä huomioon ottaen käytettävissä on 23 milj. euroa. Määrärahan korottaminen edistää merkittävästi lähivuosina METSO-ohjelman toteutusmahdollisuuksia asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Määrärahan korotuksen lisäksi ympäristöministeriö pyrkii varmistamaan yhdessä metsäalan toimijoiden kanssa, että tieto METSO-ohjelman tarjoamista suojelumahdollisuuksista tavoittaa mahdollisimman kattavasti kaikki metsänomistajat. Näin varmistetaan, että suojeluun saadaan riittävästi luontoarvoiltaan laadukkaita kohteita.

Valtioneuvoston ohjelmaa koskevan periaatepäätöksen mukaan ympäristöministeriön tavoitteena on saada suojeluun vuoteen 2025 mennessä 96 000 hehtaaria arvokkaita metsäalueita. Tavoitteesta on toteutettu vuosina 2008–2016 noin 61 100 hehtaaria eli noin 64 %. Ohjelman toteutusta jatketaan koko METSO-ohjelman alueella, mutta toteutuksen määrärahaa suunnataan erityisesti metsien suojelun kannalta tärkeimmille painopistealueille eteläisimpään Suomeen.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien rahoitus – mom. 35.10.52

Vuoden 2018 talousarvioesitykseen sisältyy Matkailu 4.0 -kärkihankkeen aloittamiseen tarkoitettu rahoitus. Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin suunnattua määrärahaa esitetään korotettavaksi 1,7 milj. euroa siten, että lisärahoitus kohdistetaan suojelualueiden palvelutason parantamiseen, matkailumarkkinointiin ja luontomatkailua tukevien digitaalisten palvelujen, kuten luontoon.fi ja retkikartta.fi, parantamiseen. Matkailun edistämisen ohella parantuneet palvelut ovat luonnollisesti kaikkien retkeilijöiden ja virkistyskäyttäjien käytettävissä. Kaikkiaan Matkailu 4.0 -kärkihankkeeseen on tarkoitus osoittaa 16 milj. euroa vuosien 2018–2019 aikana. Metsähallituksen osuus rahoituksesta on 3,97 milj. euroa kahden vuoden aikana ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien momentille esitetään myös 650 000 euron lisämäärärahaa käytettäväksi tiettyjen kansallispuistojen ja eräiden virkistyskäyttökohteiden varustuksen parantamiseen ja kunnostustöihin. Luontopalvelujen hoidossa olevien valtion luonnonsuojelualueiden ja erityisesti kansallispuistojen kävijämäärät ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosina. Vilkkaassa yleisökäytössä olevien palveluiden rakentaminen ja ylläpitäminen vaativat paljon voimavaroja. Toisaalta virkistyskäyttö ja luontoon perustuva matkailu tuo suosituilla käyntikohteilla kasvavat hyödyt paikallistalouteen ja työllistää ihmisiä.

Itämeren ja vesien suojelun rahoitus - mom. 35.10.22 ja 35.10.61

Tavoitteena on vesien ja Itämeren hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen valtioneuvoston vuonna 2015 hyväksymien vesien- ja merenhoitosuunnitelmien mukaisesti. Suunnitelmien toimeenpanolla ja toimenpiteiden toteutuksella vähennetään rehevöitymistä, haitallisten aineiden päästöjä ja hallitaan muita vesi- ja meriympäristön tilaan kohdistuvia paineita sekä edistetään pohjavesien ja vesi- ja meriluonnon monimuotoisuuden suojelua.

Vuoden 2018 talousarvioesitykseen sisältyy 1,7 milj. euron lisämääräraha vesistöjen kunnostushankkeisiin sekä vaelluskalakantojen elvyttämiseen tähtäävälle kärkihankkeelle. Ympäristöministeriön pääluokassa lisärahoituksesta on 850 000 euroa. Tavoitteena on parantaa vesiluonnon monimuotoisuutta ja vesistöjen virkistyskäyttöä. Muutoin Itämeren ja vesien suojelua rahoitus säilyy kokonaisuutena aiemmalla tasolla.

Momentin 35.10.22 (Eräät ympäristömenot) määrärahaan sisältyviä vesien- ja merenhoidon resursseja (3,65 milj. euroa) tarvitaan vuoteen 2021 ulottuvien toimenpideohjelmien toteutuksen edistämiseen. VELMU-ohjelman (Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma) kohdennettuja inventointeja (1,3 milj. euroa) jatketaan meriluonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden kannalta arvokkailla alueilla sekä alueilla, joihin kohdistuu erityisiä ihmispaineita. Ravinteiden kierrätysohjelma (2,04 milj. euroa) toteuttaa hallituksen kärkihanketta ”Kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut käyttöön”. Ohjelmassa jatketaan avoimia hankehakuja kärkihankkeen tavoitteiden mukaisten uusien kokeiluhankkeiden toteuttamiseksi. Vesi- ja meriseurantojen (4,225 milj. euroa) toteutusta ja kehittämistä jatketaan.

Momentin 35.10.61 (Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen) rahoitusta suunnataan hankeavustuksina vesien- ja merenhoidon käytännön toimenpiteisiin (2,871 milj. euroa). Niillä toteutetaan hallituksen kärkihanketta ”Kiertotalouden läpimurto, vesistöt kuntoon”. Haja-asutuksen jätevesineuvonnalla (1 milj. euroa) edistetään huhtikuussa 2017 voimaan tulleiden ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 luvun muutoksen ja uuden talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) toimeenpanoa. Säädösmuutosten yhteydessä määräaikaan sidotun haja-asutuksen jätevesien käsittelyn tehostamisen toimeenpanoaikaa siirrettiin 31.10.2019 asti.

Lisätietoja:

Ylijohtaja Ari Niiranen,
ari.niiranen@ym.fi
puh. 0295 250 071

Ylimetsänhoitaja Pirkko Isoviita,
pirkko.isoviita@ym.fi
puh. 0295 250 194